

Mottagare
Regionstyrelsen

Bildandet av ett nationellt fiskekommunnätverk

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att

1. Region Gotland ansluter sig till samverkansnätverket "Sveriges fiskekommuner"
2. Utse /namn/ till Region Gotlands politiska representant i nämnda nätverk
3. Uppdra till regionstyrelseförvaltningen att utse en kontaktperson inom avdelningen regional utveckling till nämnda nätverk.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen rekommenderade i september 2020 regionstyrelsen att avvakta med att underteckna den gemensamma plattformen för nätverket "Regiongruppen småskaligt yrkesfiske" med hänvisning främst till frågan om en generell utflyttning av trålfiskegränsen.

Havs- och vattenmyndigheten har för närvarande i uppdrag att genomföra försök kring en utflyttning av trålfiskegränsen. Frågan är för därför för tillfället hanterad av myndigheten.

Denna tjänsteskrivelse gäller en förfrågan från det andra nätverket, "Sveriges fiskekommuner" som bildades hösten 2022.

Nätverkets huvudsakliga verksamhet kommer bli att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte, dialog och samverkan mellan deltagande kommuner inom yrkes-, turismfiske och vattenbruk i första hand och blå näringar i ett bredare perspektiv i andra hand.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att detta nätverk har ett bredare anslag och samverkan skulle kunna gagna utvecklingen av de blå näringarna på Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att Region Gotland ansluter sig till nätverket "Sveriges fiskekommuner", men att Region Gotland inte tar på sig eventuella samordningsuppdrag.

Ärendebeskrivning

Regionstyrelseförvaltningen beskrev i september 2020 två olika initiativ som då pågick för att stärka sammanhållningen mellan kustkommuner respektive kustregioner som drabbats av minskat fiske (RS 2020/1071).

Regionstyrelseförvaltningen rekommenderade då regionstyrelsen att avvakta med att underteckna den gemensamma plattformen för nätverket "Regiongruppen småskaligt yrkesfiske" med hänvisning främst till frågan om en generell utflyttning av trålfiskegränsen.

Denna tjänsteskrivelse gäller en förfrågan från det andra nätverket, "Sveriges fiskekommuner" som bildades hösten 2022. Tjänsteskrivelse kan ses som en direkt fortsättning på den förra (RS 2020/1071, bilaga 1), varför bakgrunden inte tecknas igen i denna tjänsteskrivelse.

Nätverkets övergripande syfte är att skapa en hållbar utveckling av fiske och blå näringar genom fiske inom ekosystemens gränser,

ökad sjömatsproduktion och livskraftiga blå näringar och hamnar i Sverige.

Nätverkets huvudsakliga verksamhet kommer bli att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte, dialog och samverkan mellan deltagande kommuner inom yrkes-, turismfiske och vattenbruk i första hand och blå näringar i ett bredare perspektiv i andra hand. Nätverket ska fungera som ett samverkansorgan i dessa frågor och vara ett verktyg för kommunala tjänstepersoner att arbeta utifrån sina lokala uppdrag.

Nätverket tänker sig verksamheten indelad i tre områden, med en ansvarig kommun i varje nod. Sedan tidigare finns på västkusten nätverket "Fiskekommunerna" som organiserar nio kommuner i Bohuslän, tillsammans med Västra Götalandsregionen. Detta nätverk kommer uppgå i det nya, större nätverket.

Nätverket bygger på ett aktivt deltagande från kommunerna. Varje kommun utser en ansvarig tjänsteperson som kontaktperson och en förtroendevald. Det krävs minst en anmäld person för att bli medlem.

En utförligare presentation av tankarna bakom nätverket och hur nätverkets verksamhet kan organiseras och finansieras finns i slutrapporten från projektet "Bildande av samverkansnätverket Sveriges fiskekommuner" som genomfördes 2020–2022 med Marint centrum/Simrishamns kommun som projektägare och med stöd från EHFF (Europeiska Havs- och fiskerifonden).

Förfrågan har gått ut till 29 kommuner.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen kan konstatera att den bedömning som gjordes 2020 till största delen fortfarande är relevant.

Sett ur ett helhetsperspektiv har Region Gotland ingen stadigvarande bevakning av yrkesfiskefrågorna. Ur den synvinkeln är det inte självklart att Region Gotland ska ansluta sig till nätverket. Å andra sidan skulle det vara märkligt om Gotland, med sitt geografiska läge, sin långa fisketradition och än idag existerande yrkesfiske med alla dess utmaningar, inte ansluter sig till nätverket.

Som framgick av förra tjänsteskrivelsen (RS 2020/1071) hanteras yrkesfiskefrågorna av Länsstyrelsen som i sitt regleringsbrev har uppgifter kring ersättningsfrågor, EU-stöd, fisketillsyn, informationsinsatser med mera. Tjänsten som länsfiskekonsulent hanterar även sportfiske, husbehovsfiske och vattenbruk i olika former. Länsstyrelsen har även en observatörsroll i Fiskeförvaltning Gotland, som samlar representanter för yrkesfiske, sportfiske, husbehovsfiske, fiskevattenägare, naturskyddsföreningen, forskningsinstitutioner samt kustbevakningen.

Region Gotland, Länsstyrelsen och Uppsala universitet Campus Gotland driver också sedan 2017 samverkansprojektet Blått centrum Gotland, som syftar till att utveckla den "blå" delen av den regionala ekonomin. Fiskefrågor i vid bemärkelse, mestadels ur en ekologisk synvinkel, ingår som en naturlig del av verksamheten.

Sammantaget finns därför idag kapacitet på det "blå" området och regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att Region Gotland ansluter sig till nätverket "Sveriges fiskekommuner", men att Region Gotland inte tar på sig eventuella samordningsuppdrag.

En naturlig tanke är att de båda nätverken "Regiongruppen småskaligt yrkesfiske" och "Sveriges fiskekommuner" borde kunna slås ihop. Nätverket "Regiongruppen småskaligt yrkesfiske" drev 2020 frågan om en generell utflyttning av trålfiskegränsen, en ståndpunkt som inte självklart skulle vara gynnsam för det gotländska yrkesfisket.

Sedan dess har Havs- och vattenmyndigheten fått i uppdrag att genomföra försök just kring detta. 2023 utökades uppdraget till att omfatta resterande delar av det svenska territorialhavet, inklusive delområde 25 (sydvästra Östersjön) för att inkludera samtliga förvaltningsområden för sill och strömming i Östersjön. Frågan är för därför för tillfället hanterad av myndigheten.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Nätverket syfte, att utveckla de "blå" delarna av respektive kommuns näringsliv, ingår i Region Gotlands uppdrag kring regional utveckling, även om det kompliceras av att regionstyrelseförvaltningen förenklat kan sägas inte arbetar med frågor knutna till de areella näringarnas primärled, utan är inriktade på de efterföljande förädlingsleden, både när det gäller jord- och skogsbruk och yrkesfiske.

Vad förvaltningen erfar är nätverket inte en formell organisation. Inga juridiska hinder torde därför finnas för Region Gotland att ingå i nätverket.

2. Ekonomiskt perspektiv

Alla frågor som hanteras av regionstyrelsen, speciellt de som kräver bevakning och aktivt nätverksdeltagande av förvaltningen, kostar pengar i form av tid och ibland också för resor med mera. Inledningsvis kommer nätverket inte ha någon kontant medlemsavgift, men det är inte osannolikt att den frågan förr eller senare kommer väckas.

I de följande bedömningarna (3-6) finns få konsekvenser av ett eventuellt beslut att medverka i nätverket "Sveriges fiskekommuner". I förlängningen syftar dock nätverksdeltagandet till en positiv utveckling för det gotländska yrkesfisket, vilket i sig har konsekvenser, sannolikt för alla perspektiv 1-6, men dessa beskrivs ej här.

3. Barnperspektiv

Inga konsekvenser som rör barn av ett eventuellt beslut kring själva nätverksdeltagandet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Inga konsekvenser som rör jämställdhet av ett eventuellt beslut kring själva nätverksdeltagandet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Inga konsekvenser som rör landsbygden av ett eventuellt beslut kring själva nätverksdeltagandet.

6. Klimat- och miljöperspektiv

Ett eventuellt nätverksdeltagande kan leda till någon enstaka tjänsteresa per år (för förtroendevald och/eller tjänsteperson) med tillhörande miljöbelastning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen, daterad 2020-08-12 (bilaga 1)

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen, daterad 2023-01-19

Slutrapport för projektet Bildande av samverkansnätverket Sveriges fiskekommuner, inkom 2022-06-22 (bilaga 2)

Regionstyrelseförvaltningen

Torsten Flemming
tf Regiondirektör

Antal bilagor: 2 (se ovan)